GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 77. 5. Lipca 1824.

Wiadomości kraiowe.

Uwiadomienie
C. K. Rządu kraiowego.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 16. Października r. z. raczył Antoniemu Estler szynkarzowi piwa przy górze szpitalnéy Nro. 40 i iego piwnicznemu Józefowi Hanmer, stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 nadać przywiley 5letni na poprawę co do istoty zasadzaiącą się na tém: »że piwo w browarach Wiedeńskich warzone, ale ieszcze nie wyrobione, przez dodanie rośliny zdolnéy do zupełnéy spiritusowéy fermentacyi, a fermentacyi octowéy opieraiącéy się, tudzież za pomocą aparatu, do każdéy beczki, gdzie piwo robi przyrządzonego a bardzo prostego, dla odwrócenia gazu kwasu węglanego i nie dopuszczania powietrza atmosferycznego, po skończonéy fermentacyi, przyiemnego smaku, trwałość i piwa stoiącego na lagrze i naydoskonalszego klaru nabiera. Wydział lékarski we względzie zdrowia nie znalazł nic do zarzucenia przeciwko używaniu tego przywileiu. Wreście uprzywileiowani maią surowy zakaz, aby aż do rozstrzygnienia rzeczy względem prawa szynkowania Państw i Gmin tey poprawy w Czechach, Morawie, Szląsku i Galicyi nie używali.

Podług treści dekretu wysokiey Kancelaryi nadwornéy z dnia 30. Kwietnia r. b. Nro. 13064 Karol Wackerhagen i Fryderyk Wibel, obadwa w Wiedniu mieszkaiący, odstąpili dobrowolnie od nadanego im w skutku naywyższéy uchwały z dnia 16. Października 1823 pięcletniego przywileiu, na wynalazek kompozycyi chemicznéy do spaiania skóry i materyi na trzewiki i t. p. służącéy.

Gazeta Pragska z d. 19. Czerwca donosi: »Cesarz Jmć, w towarzystwie N. Cesarzowéy i Jego Cesarzowicowskiey Mości Następcy Tronu oglądać raczył w d. 16. s. m. ogrod botaniczny C. K. uniwersytetu, który z naywyższéy łaski Cesarza Jmci przed dwoma laty opatrzony został nowym domem na rośliny. Dnia wczorayszego rano o godzinie 6 Jego Cesarzowicowska Mość Następca Tronu opuścił naszę stolicę; w powrócie swoim zwiedzi Marienbad, Francensbrunn, potém uda się przez Budweis, Linz do Wiednia. Wczoray przed południem raczył N. Pan oglądać domy wychowańców obudwóch pułków Arcy-Xięcia Reinera i Salins, iakoteż szpital załogi, podtenczas zaś Cesarzowa Jey Mość zaszczyciła obecnością Swoią dóm sierót u S. Jana Chrzciciela, gdzie dosyć długo bawiła.«

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Angielskie gazety zawieraią ułamkowe wiadomości z Peru, odebrane przez Buenos-Ayres: »Między Jenerałami stronnictwa roialistów, opiewaią też doniesienia, zaszły niezgody, ponieważ iedni oświadczyli się za Władzą nieograniczoną, drudzy za Konstytucyią. Zdaie się, że wypadek ten zaszedł przypadkowie, lub przynaymniéy został przyspieszony. Jenerał Olaneta będąc w pochodzie na d. 20. Lutego do Salta, w prowincyi Potosi, żądał od Jenerała las Heras, sprawuiącego urząd Jeneralnego Kommissarza woyska roialistów, summy 38000 dollarów na zapłacenie żołdu swoiemu woysku. Że Jeneralny Kommissarz nie uczynił zadosyć temu żądaniu, przyszło zatém pomiędzy temi dwóma Jenerałami do otwartéy niezgody; Olaneta i iego woysko oświadczyło się za Władzą nieograniczoną, załoga Salty pod rozkazami Jenerała las Heras za Konstytucyią. W nocy z d. 21. Stycznia, Jenerał las Heras dowiedziawszy się, że go chcą poymać, cofnął się z woyskiem załogi do uzbroionego gmachu mennicy, i wywiesił tamże chorągiew Konstytucyyną. Nazaiutrz uderzył na niego Olaneta maiący większe siły i po krwawéy potyczce zmusił go do poddania się. Strata z obiedwóch stron wynosi blisko 50 ludzi; las Heras wyciągnął z miasta, które Olaneta zaiął. W kilka dni poźniéy wyruszył Jenerał Olaneta przeciwko Jenerałowi Maroto, który się oświadczył, iż żadnéy Władzy nie uznaie, iak tylko Wice Króla Lazerny, będącego dotąd iak się zdaie za Konstytucyią. Skutki tego dru-

giego przedsięwzięcia ieszcze niewiadome. Jenerał Maroto umocnił się w Chuquisaca, w zamiarze tam się bronienia. Siły iego składały się z 6 kompanii pułku Ferdynanda VII., szwadronu pułku Laguny i artyleryi. Jenerał Olaneta miał 2000 ludzi i mógł sciągnąć ieszcze te woysko, któremu dowodzi pułkownik Maquiegui stoiący pod Quiaca i Taleria.«

Brazyliia.

Podług listów kupieckich z Rio-de-Janeiro z d. 16. Kwietnia, nadeszłych do Londynu w d. 10. Czerwca, panowała zupełna spokoyność w stolicy Brazylyi, i nic tam nowego we względzie politycznym nie zaszło. Teatr, który podczas bytności Cesarza w onymże, spłonął ogniem, ma być na rozkaz Monarchy na nowo odbudowany. W handlu nie wielkie widać było czynności, kurs wexlowy spadł na 47 1/2 i ieszcze większego zniżenia spodziewano się. Proiekt do Konstytucyi na zasadach przez Cesarza podanych, w Radzie Stanu wyrobiony, potem iak wiadomo Juntom i Kamerom wszystkich prowincyy i miast Państwa Brazylyyskiego do zatwierdzenia przełożony, w d. 25. Marca b. r. iako stała fundamentalna ustawa Państwa uroczyście zaprzysiężona; a na którą Cesarz i publiczni urzędnicy wykonali przysięgę. Uroczystości i oświecenia na pamięć tego zdarzenia, były świetne, a wrażenie takowych powiększyła znaczna liczba cudzoziemców.

Względem opuszczenia Montevideo przez woysko Portugalskie i zaięcia onegoż przez Jenerała Lecor, zawiera gazeta Buenos-Ayreska, Argus z d. 10. Marca następuiące szczegóły: Republikanin z d. 7. t. m. udzielił iuż niektórych szczegółów o wniyściu woysk Brazylyyskich do Montevideo. Wypadek ten zaszedł na d. 2. Marca b. r. Jenerał wraz z swoią małżonką, Deputacyią Rady Stanu i Sztabem jeneralnym Europeysko-Brazylyyskim wiechał do miasta. Polegaiąc na powadze naszego Korrespondenta w temże mieście, możemy zapewnić, że pogrążenie umysłów, z iakiem mieszkańcy w Montevideo przyymowali woysko Cesarskie, iest dowodem niechęci ku temuż panowaniu. Nigdy nie okazał się większy smutek w Montevideo. Na ulicach nie było nikogo, iedynie na ulicy Porton zebrała się garstka, dla przypatrzenia się woysku. Na wielkim placu w żadnym domu, oprócz Senhora Gomez nikt oknem nie patrzał. Same tylko kobiety, murzyni i młodzież byli widzami. Jenerał udał się na ratusz, z tąd poszedł do Kościoła a potém z swoią małżonką do swego mieszkania. Na cześć tey Damy wystawiono wieczorem na teatrze sztukę, atoli tylko trzy łoże były zaięte, i w tych były tylko kobiety i nowi przybysze.

Hiszpaniia.

Król przesłał pod d. 23. Maia Radzie Kastylskiey przez Ministra sprawiedliwości następuiący rozkaz: »Chociaż Krol, Pan nasz, przekonany, że słowa poiednania i pokoiu, wyrzeczone przez Niego do wiernych i prawych poddanych w przemowie z d. 1. Maia do wyroku amnestyi załączonéy, przyniosą zbawienne skutki, chce on oraz w tak godnym zawodzie Swéy katolickiey gorliwości wezwać do przyłożenia się w tey mierze sług ołtarza, którzy do uspokoienia przez nieznaski i urazy, tak liczne w ostatnich trzech latach, zwaśnionych i rozdwoionych umysłów, znaydą sposobność, użyć zbawiennie i pożytecznie czystéy nauki chrześciańskiey moralności. Dla osiągnienia więc tak wielkiego i świętego zamiaru, postanowił Król Jego Mość, aby Arcybiskupi, Biskupi, Wikaryiusze Kapituł osieroconych stolic, Przeorowie zakonów woyskowych i wszyscy ci, którzy sprawuią duchowną władzę, zbłąkanych do żalu za popełnione błędy przez właściwie do tego przeznaczoną Missyią przywodzili, iakoteż obrażonych do darowania uraz zachęcali, tym sposobem z wielkiego narodu, podobną braciom iednę uczynili rodzinę, któraby dostoyny Tron Jego Królewskiey Mości powszechnego oyca otaczała. Równie iest Jego naywyższą wolą, aby do tego ewanielicznego dzieła wybrani byli gorliwi ludzie, oprócz cnotliwego życia i nauk, łączący w sobie miłość do nayiaśnieyszy osoby Króla i monarchicznych instytucyy.«

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

W Izbie Wyższéy z d. 10. Czerwca żądał Hrabia Harrowby trzeciego odczytania aktu o powstaniu dla Irlandyi. Bil ten iednozgodnie przyięto i do Izby Niższéy posłano.

W Izbie Niższéy złożył Lord Milton petycyią przez wielką liczbę Katolików Irlandzkich podpisaną, względem odmienienia wielu artykułów ustawy ciwilnéy.

P. Hume przełożył zapowiedziany wniosek przeciwko wybieraniu maytków. Zwrócił on przytém uwagę, że pokóy, iakiego doznaie Angliia, dozwala pomyśleć o środkach, zaciągania do morskiey służby bez użycia przemocy.

Admirał Sir Georg Cockburn przyznał, że wybieranie gwałtem iest nieludzkością. »Atoli«, dodał Admirał, »bez tego gwałtu, iakkolwiek iest obrzydłym, oswiadczam imieniem wszystkich Oficerów Angielskiey Marynarki, że nie byłoby podobną rzeczą, utrzymać przewagę naszę na morzu. Mało co przed rokiem, bez tego gwałtu nie bylibyśmy w stanie uzbroić tyle okrętów, ile Francyia podczas woyny Hiszpańskiey wysłała na morze. Powiadaią, że do marynarki Ziednoczonych Stanów zaciągaią się dobrowolnie, atoli, coż znaczy półtuzina fregat w porównaniu ogromney floty, którą musiemy uzbraiać, skoro bezpieczenstwu naszemu zagrażaią potężne Mocarstwa stałego lądu. Wszystko należycie rozważywszy sprzeciwiam się wnioskowi.«

Wniosek P. Hume odrzucony został większością 108 głosów przeciwko 38.

Kuryier tuszy sobie nadzieię, że wiadomości niedawno względem głodu w Indyiach Wschodnich udzielone, mogły być przesadzone, ponieważ poźnieysze doniesienia z Madras z d. 21. Stycznia bardziey są zaspokaiaiącemi; chociaż wyznaią, że tam z powodu posuchy obawiaią się nieurodzaiu ryżu i indygo.

W d. 10. Czerwca wybuchnął ogień w pracowni rakiet Kongrewskich w Westham, Hrabstwie Essex. Przy tém zdarzeniu zginęło dwóch ogniomistrzów. Szczęściem, że wielki skład prochu nie został wysadzony w powietrze.

Francyia.

W d. 10. Czerwca dał Król posłuchanie Xięciu Polignac, Posłowi Francuzkiemu w Anglii przy odieździe iego do Londynu.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych z d. 12. Czerwca przyięto większością 299 głosów przeciwko 29 proiekt do ustawy, na mocy którey Sędziowie przez wiek lub słabość niezdolni do obowiązków maią być pensyionowani.

Na posiedzeniu tymże samém zdano sprawę z petycyi nieiakiego Duport z Paryżu, żądaiącego, aby na winiarzy, fałszowane wina sprzedaiących, nałożyć chańbiącą karę. Kommissyia była tego zdania, by na tę prośbę nie mieć względu. Izba zaś na przełożenie P. Puymaurina uchwaliła prośbę tę przesłać Ministrowi Spraw Wewnętrznych. »Fałszowanie win«, mówił P. Puymaurin, »iest dwoiako szkodliwem, raz dla uprawy winnic, bo handel sztucznemi winami przynosi szkodę winom w winnicach wyrabianym, powtóre, że środki do fałszowania win używane często są trucizną, niszczącą powoli zdrowie.

Zdaie się, że Dziennik Rozpraw chce powstawać także przeciwko Ministrowi Spraw Wewnętrznych P. Corbière. Numer tegoż Dziennika z dnia 12go Czerwca zawiera ostrą krytykę mowy, mianey przez tegoż Ministra w d. 5. t. m. w Izbie Deputowanych »godzinę i piędziesiąt i trzy minut«, przez co zaszkodził P. Chateaubriandowi mówić względem siedmioletności. Dziennik Rozpraw zarzuca Ministrowi niedostatek loiki, niepewność wyrazeń, brak miłości ku karcie i utrzymuie, sprzeczna formuła: Ustawa reprezentacyyna nigdy we Francyi nie ustanie, dopóki osiągać będzie cel swóy, który wraz iest iey rękoymiią«, odsłania doskonale sposób myślenia, który powinna pokrywać. Dziennik ten zawsze dumny poniża się, używaiąc wyrazów urażliwych i zwracaiąc się do osobistości, bo nic zapewne łatwieyszego, iak ściągnąć podziwienie własnemi imionami i aluzyiami; atoli Gwiazda nie może tey nowey polemiki użyć i zrzeka się nawet tego rodzaiu tryiumfu, iaki ona zapewnia.

Gwiazda oświadcza, że rozsiane wieści w Paryżu o rozruchach w Hiszpanii są bez zasady; powstanie Jenerała Cappe żadnych za sobą nie pociągnęło skutków; Jenerał ten poymany i będzie do Madrytu zaprowadzony.

Taż sama Gazeta donosi z Lizbony, że Król był obecny w d. 26. Maia na uroczystości przygotowaney dla niego na okręcie Santi-Petri.

Infant Don Miguel udał się z Brest do Rennes, gdzie go z wszelkiemi honorami przyiymowano. W d. 10. z. m. spodziewany był w Nantes, w domu Konsula Portugalskiego, atoli naprózno tameczna załoga stała iednego i drugiego dnia pod bronią; Infant nie przybył, poźniey dowiedziano się z Angers, że tamże stanął w d. 12 i udał się prosto do Paryżu, gdzie przybył d. 14. t. m.

Włochy.

Z Florencyi nadeszła bardzo zasmucaiąca wiadomość, że Jego Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiążę Ferdynand, W. Xiążę Toskański, po pięciodniowey słabości w d. 18. z. m. z naywiększym żalem swéy dostoyney rodziny i kraiu, przeniósł się do wieczności.

Królewsko-Francuzki Poseł przy Stolicy Apostolskiey Xiążę Laval-Montmorency, wyiechał w d. 7. z. m. z Rzymu do Paryża na nieiakiczas i pod niebytność swoię poruczył spra-

wować interessa pierwszemu Sekretarzowi Poselstwa Kawalerowi Artaud.

Zjednoczone Niderlandy.

Stany Jeneralne podały Królowi Jegomości adres względem stanu rolnictwa: »N. Panie! Z szczególnieyszą uwagą odpowiadaiącą przedmiotowi, czytaliśmy dotyczące się rolnictwa papiery, których Wasza Królewska Mość raczyłeś nam udzielić w skutek mowy Swoiéy mianéy przy zagaieniu tegoż posiedzenia. Od tego czasu tak bardzo spadła cena zboża, iż zdaie się rzeczą konieczną, by skutecznemi środkami wesprzyć przemysł rolniczy. Zaufani w mądrości WKMości i nieustanną zaspokoieni troskliwością, któréy WKMość nie oszczędzasz do pogodzenia rozmaitych spraw, ośmielamy się prosić WKMości, byś przedmiot ten na nowo rozpoznać raczył. Przy okazaniu naszego głębokiego uszanowania, chcemy nasze w téy mierze połączyć usiłowania, by nayktótszą drogą osiągnąć można owe zbawienne środki, iakie mądrość WKMości będzie przewidywała.«

Listy kupieckie odebrane ostatnią pocztą z Hollandyi ponawiaią wiadomość, że kupcy hurtowni handluiący zbożem przedsięwzięli znaczną ilość zboża zakupić dla Hiszpanii.

P r u s s y.

W Kolonii ogłoszono następuiący Król: Gabinetowy rozkaz:

Do Ministra Stanu Spraw Wewnętrznych i Policyi, Szuchmana:

»Krótnie dostrzegałem, że w prowincyiach Nadreńskich gminy mieyscowe iednego obwodu lub więcéy dystryktów łączą się do ogólnego przedstawienia we wspólnym interesie i takowe przedstawienie z podpisami arkusze zapełniaiącemi, podaią. Co nie może się dziać inaczéy iak, że gmina iedna lub iéy przełożony wzywa inne, aby miały udział w przedstawieniu, zbiera podpisy i rożne czyni zabiegi, a to nie powinno być dozwalanem. Jeśli iaka gmina ma coś przełożyć, uczynić to winna sama dla siebie, iak każdy proszący; wzywanie zaś gmin do uczestnictwa, iest przeciwne przepisom policyynym i dla tego upoważniam WPana wydać w téy mierze ogólne do wszystkich wyższych Prezydyiów prowincyy Nadreńskich rozporządzenie, aby te nadużycia zniesione zostały.«

»W Berlinie d. 11. Maia 1824.«

(*podp.*) »Fryderyk Wilhelm.«

R o s s y i a.

Wiadomości z Petersburga z dnia 8go Czerwca zawieraią: »Wydano iuż potrzebne rozkazy do uroczystości imienin N. Cesarzowéy Matki. — Cały korpus gwardyi koczować będzie przez 6 tygodni w Krasnem-Siele, gdzie Cesarz Jegomość od przeszłego lata kazał wystawić piękny pałac letni. — W naszém woysku posunięto wielu woyskowych na wyższe stopnie. — Nowy Minister publicznego Oświecenia, Admirał Szyszkow, pochodzący z dawnéy Rossyyskiéy rodziny, ma iuż lat 70, stoli zdrów i iest przyiacielem i opiekunem sztuk i umieiętności. — W d. 27. Maia poświęcono w Kronsztadzie nowy kościoł Angielski. — Tuteyszy Poseł Angielski, Kawaler Bagot, był na uroczystości z ieneralnym Konsulem Angielskim Kawalerem de Bayley i wszystkiemi osobami do Poselstwa należącemi. Pod dniem 24tym Lutego bieżącego roku wyszło Cesarskie rozporządzenie względem przewozu zamorskich towarów z Odessy do Bessarabii i Multan, w którém między innemi zalecono. Podczas przewozu takich towarów z Odessy do Multan, przez urzędy cłowe Dubossary i Mohilów, urzędy te obowiązanemi są obeyrzeć paki i stęple, a gdy wszystko w należytym będzie porządku, przyłożyć swoy własny stępel. Wtedy urzędy te cłowe będą miały sobie dany certyfikat urzędu cłowego Odeskiego a miasto tego wydadzą odpis sprawdzony, wraz ze świadectwem, iż wszystko było w należytym stanie. Dla przewozu towarów zamorskich z Odessy, przez wspomnione urzędy cłowe do Multan oznaczono czas dwóch miesięczny i t. d.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 31go Lipca 1824 ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2, łót. 7 7/8 detto po kr. 1, łót. 15 7/8 — bułka ordynaryyna po kr. 1/2, łót. 10 3/8 detto po kr. 1, łót. 20 6/8, bochenek chleba białego po kr 1, funt 1 łót 2 4/8 detto po kr. 3, funt 3 łót. 7 6/8 — detto po kr. 6, funt 6 łót. 15 6/8 — bochenek chleba śniadego po kr. 1, funt. 1 łót. 21 5/8 — detto po kr. 3, funt. 5 łót. 1 1/8 — detto po kr. 6, funt. 10 łót 2 4/8 — bochenek chleba razowego po kr. 2, funt. 4 łót. 15 — Funt mięsa na cały miesiąc b. kosztuie 2 kr. w M. K.

O zachowaniu tego wykazu przekonać się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawionéy; oraz wzywa się każdego, by wykroczenie przeciwne taryfie doniósł, a prócz zataienia nazwiska, przyzwoitą odbierze nagrodę.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk J. J. Pillera.